אישים באגרות הראי"ה

הרב אהרן טייטלבוים

רב ועסקן ציבור בארצות הברית, ממייסדי ה'ג'וינט', יושב ראש ועד הישיבה המרכזית העולמית באמריקה · תר"ן בקירוב–תש"י (1890–1950)

5 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

הרב אהרן טייטלבוים נולד בירושלים בשנת תר"ן בקירוב (1890), אבל היה אזרח אמריקאי, כי אביו התאזרח בארצות הברית לפני הולדתו. בשנת תרע"א (1911) הוסמך להוראה על ידי הרב חיים ברלין ועל ידי הרב קוק, ואחר כך יצא לארצות הברית.

בארצות הברית היה הרב טייטלבוים מזכיר 'אגודת הרבנים' של ארצות הברית וקנדה משנת תרע"ד (1914), ומראשי ה'סנטרל ריליף' (ועד ההצלה המרכזי), שנוסד בימי מלחמת העולם הראשונה לעזרת רבנים ומוסדות תורה. הרב טייטלבוים היה ממייסדי ה'ג'וינט' ונציג היהדות האורתודוקסית בהנהלתו, ובשנת תרע"ח (1918) מונה לוועדת הסיוע למזרח הקרוב בראשות הרברט הובר. הרב טייטלבוים היה פעיל גם ב'מזרחי' ובקרן היסוד, ומשנת תרפ"ט (1929) חבר במועצת הסוכנות היהודית. נפטר בירושלים בד' באלול תש"י (17 באוגוסט 1950).

הרב קוק על הרב אהרן טייטלבוים

הרב טייטלבוים היה מן המתווכים מאמריקה בהכנת מסע הרבנים לארצות הברית בשנת תרפ"ד (1924). באגרת מאדר תרפ"ד הרב קוק מציע לדחות את הנסיעה לאחר פסח, כדי שאולי יוכלו להצטרף "הגאונים רח"ע גרודזינסקי ורי"ח ליפשיץ", ומבקש מהרב טייטלבוים למסור את דבריו לרבנים ול"מנהלי המפעל הגדול" (כרך ד', אגרת אריג).

אחרי המסע הפקיד הרב קוק בידי הרב טייטלבוים את ענייני הישיבה המרכזית העולמית (ראו בפרשת יסוד הישיבה המרכזית העולמית) באמריקה. מן האונייה בדרך חזרה הרב קוק כותב לאגודת 'צעירי ישראל' בניו יורק שהרב טייטלבוים, "איש אשר רוח בו", הוא "המוציא והמביא" בכל ענייני הישיבה בארצות הברית וקנדה, כיושב ראש הוועד הפועל המצומצם (כרך ד', אגרת ארס).

באגרות שאחר כך הרב קוק משתף את הרב טייטלבוים בדאגות הישיבה: ההוצאה החודשית הגדולה, המגרש שנקנה, והבניין שעדיין לא נבנה. הרב קוק מצפה שהרב טייטלבוים "יהי' האיש אשר בו תבחר ההשגחה העליונה להוציא אל הפועל את יסוד מאויינו" (כרך ד', אגרת ארנח), ושהרב טייטלבוים ייכנס בעניין הישיבה, "שהוא יסוד התחי' הלאומית בשורש קדושתה" (כרך ד', אגרת אשלז).

הקשר ביניהם הוא קשר של ידידות חמה. הרב קוק מצטער על מחלתו של הרב טייטלבוים, וכותב לו "מה יקרו לי אמרותיו" (כרך ד', אגרת אשב).

האגרות

כרך ד', אגרת אריג: להרב טייטלבוים: הנסיעה לאמריקה {{parshiyot/america-5684}} תידחה עד אחרי פסח, ואז אולי ייסעו גם הרב חיים עוזר גרודזנסקי והרב ליפשיץ. הרב קוק מבקש למסור זאת לרבנים ולמנהלי המפעל.

"ואז אולי יוכלו לנסע ג"כ הגאונים רח"ע גרודזינסקי ורי"ח ליפשיץ שליטא ותהי' הפעולה יותר חשובה"

כרך ד', אגרת ארנח: להרב טייטלבוים: מצב הישיבה המרכזית, המגרש שנקנה והסכומים החסרים לקנייה ולבניין. הרב קוק קורא לרב טייטלבוים לסדר את העבודה.

"הנני מצפה מאד שכת"ר יהי' האיש אשר בו תבחר ההשגחה העליונה להוציא אל הפועל את יסוד מאוייננו"

כרך ד', אגרת ארס: לאגודת 'צעירי ישראל' בניו יורק: בסוף האגרת הרב קוק מציג את הרב טייטלבוים כיושב ראש הוועד הפועל של הישיבה באמריקה.

"איש אשר רוח בו, וכל עניני הישיבה הקדושה בארצות הברית וקנדה, הנה הוא המוציא והמביא"

כרך ד', אגרת אשב: להרב טייטלבוים: צער על מחלתו. תקציב ה'ריליף' לא נשלח, והישיבה מתפתחת ונעשית צרה. הרב קוק מבקש סכומים הגונים לכלכלה ולבניין.

"מה יקרו לי אמרותיו אשר הופיעו הנה, אחרי דומי' כל כך ארוכה"

כרך ד', אגרת אשלז: להרב טייטלבוים, ממוצא: בית המדרש כבר צר, וצריך בניין ארעי ובקרוב את הבניין הגדול. הרב קוק ממליץ גם על הרב יקותיאל אריה קאמעלהאר, שבא לאמריקה.

"מה מאד אשמח אם יוכל כת"ר להכנס בענין הקדוש הזה, שהוא יסוד התחי' הלאומית בשורש קדושתה"

ראו גם

על המסע לאמריקה ועל הגלות באגרות. (לדף הנושא)

על לימוד תורה והישיבה המרכזית באגרות. (לדף הנושא)

נוסח האגרות – עם ביאור

5 האגרות שבהן נזכר הרב אהרן טייטלבוים, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אריג

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י' אדר ראשון תרפ"ד **נמען:** הרב אהרן טייטלבוים

כיון שהעניין התעכב עד סמוך לפסח, מוטב לנסוע אחרי פסח, ואז אולי ייסעו גם הרב חיים עוזר והרב ליפשיץ.

עיקרי הדברים

- נסיעה אחרי פסח.
- הצטרפות גאונים.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1]. י' אד"ר[2] ד'

כ'[3] ידי"ע[4] הרב הג'[5] המפורסם רב פעלים מו"ה[6] אהרן טייטעלבוים שליט"א[7],

שוי"ר[8]. אחדשה"ט[9] באה"ר[10] היום קבלתי מכתבו היקר, והנה רבות היו המניעות אשר עכבוני בין מצד מצבי הפרטי ובין מצד עסקי הכלל, וכעת כאשר הדבר נתאחר עד סמוך לפסח הנני מוצא שיותר טוב ונכון הוא שתהי'[11] הנסיעה בע"ה[12] סמוך עד אחר הפסח אי"ה[13], ואז אולי יוכלו לנסע ג"כ[14] הגאונים רח"ע[15] גרודזינסקי [הרב חיים עוזר גרודזנסקי; ראו (כרך ד', אגרת ארז)] וריי"ח ליפשיץ שליטא ותהי'[16] הפעולה יותר חשובה בע"ה. אקוה שכת"ר[17] ימסור את דברי לכבוד הרבנים ולמנהלי המפעל הגדול ושהם ג"כ יסכימו לזה מאחר שנתעכב הענין עד כה.

והנני בזה חותם כנה"י[18] ונפש ידידו דוש"ת[19] באה"ר

אברהם יצחק ה"ק

---

1. ב"ה – ברוך השם
2. אד"ר – אדר ראשון
3. כ' – כבוד
4. ידי"ע – ידידו עוז
5. הג' – הגאון
6. מו"ה – מורנו הרב
7. שליט"א – שיחיה לאורך ימים טובים אמן
8. שוי"ר – שלום וישע רב
9. אחדשה"ט – אחרי דרישת שלומו הטוב
10. באה"ר – באהבה רבה
11. שתהי' – שתהיה
12. בע"ה – בעזרת השם
13. אי"ה – אם ירצה השם
14. ג"כ – גם כן
15. רח"ע – רבי חיים ע... – שם אדם
16. ותהי' – ותהיה

17. שכת"ר - שכבוד תורתו
18. כנה"י - כנפשו היקרה
19. דוש"ת - דורש שלומו ותורתו

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת ארנח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ג מרחשון תרפ"ה - בים **נמען:** הרב אהרן טייטלבוים

עיקר העניין הוא הישיבה, אבל חסרים עוזרים. יש הוצאה חודשית גדולה, וצריך להוסיף תלמידים ומורים. קנו מגרש, והשקיעו יותר מאלף לירה, וחסרות 4,000 לירה לגמר הקנייה ולפחות 15,000 לבניין היסודי. הרב קוק מקווה שהרב טייטלבוים יהיה האיש להוציא זאת לפועל, יחד עם חתנו ר' ישראל.

עיקרי הדברים

- הישיבה ועוזריה.
- המגרש והחוב.
- פנייה לרב טייטלבוים.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1]. י"ג מ"ח[2] מוצא פ"ה

ידידי היקר הרב המאוה"ג[3] רב פעלים מוהר"א[4] טייטעלבוים [ראו (כרך ד', אגרת אריג)] שליט"א[5]. שלו'[6] וברכה באה"ר[7] אהובי הנעלה,

כמה פעמים החילותי לכתב מכתב לכת"ר[8], חפצתי לדבר עמו באריכות ע"ד[9] המצב של כל העניינים הנוגעים כ"כ[10] לשאיפותינו הקדושות אשר כעת ת"ל[11] היותר עיקר ענין הישיבה ["הישיבה המרכזית העולמית" (מרכז הרב), שייסד הרב קוק בירושלים] וכל התקוות שהנני נתלה בה בעה"י[12]. אמנם נסתבך המשכם מסיבות שונות, וביחוד מפני מעוט עוזרים מסדרים ומסבירים של כל מה שאנו חושבים לכונן. כעת הננו נתונים במצב של דרישה להוצאה רבה בהוה לכלכלה החדשית, לבד ההכרח להגדיל את ההוצאה בהוספת תלמידים ועוד כחות הוראה, ועוד סדורים של שכלול רוחני שהכל צריך לעלות כסכומים הגונים. ועם זה, המגרש, קנינו אותו, השקענו בתוכו יותר מאלף לי"מ[13] בתקוה שבקרוב נגמר הענין ונוכל להתחיל בבנין בעה"י, והנה לעת עתה הננו עומדים באותו הצעד שהתחלנו ודאגת הסכום של ארבעת אלפי לי"מ לגמר קנין המגרש, וסכום לפחות של ט"ו אלפים לי"מ להבנין היסודי עומדת לפנינו.

אמנם בסדור עבודה בשביל ענין אידיאלי נשגב וקודש קדשים כזה, סכום שכזה מה הוא, אבל דא הוא הכאב, שאין עבודתנו מבוצרת עדיין. הנני מצפה מאד שכת"ר[14] יהי'[15] האיש אשר בו תבחר ההשגחה העליונה להוציא אל הפועל את יסוד מאויינו, להרים קרן תוה"ק[16] על אדמת הקודש ובעיר קדשנו ותפארתנו, באותו ההוד וההדר הראוי למעמד הזמן וחפץ תחית האומה, המתנוסס בעם ד' בלב האומה. והנה חתני היקר הרישי"ר[17] שליט"א יתראה עם כת"ר[18], ויסכימו נא יחד בעצה נכונה איך ובאיזה אופן נוכל להביא את המצב לידי פתרון רצוי. כר נרחב לעבודה יש כאן לבעלי כשרון. מכון גדול מעוטר בקדושה בתפארת גדולה, והופעת כבוד ומסועף לענפים רבים. שכל חוזה בו יוכל למצא אוצרות טובות ואורה בקרבו, ואני קורא לבחירי פועלי צדק הרגילים בעבודת הצבור בכלל ולאחד המצוינים שבהם, כת"ר שליט"א, באו נא סדרו את העבודה ונכונן יחד כולנו את אותו מגדל האורה אשר יתן

בהתפתחותו אורה וחיים לתורה ולישראל ולארץ ישראל, ולהופעת פאר גם בתוך האנושיות כולה. ככל החזון האמור בסדרי למודנו ושאיפותינו המדויקות בע"ה[19].

והנני בזה חותם בכל חותמת ברכות בצפית ישועה וראית פנים בשמחת לב על אדמת הקדש ידי"ע[20] דוש"ת[21] באה"ר[22]

אברהם יצחק ה"ק

---

1. ב"ה - ברוך השם
2. מ"ח - מרחשון
3. המאוה"ג - המאור הגדול
4. מוהר"א - מורנו הרב רבי אהרן
5. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
6. שלו' - שלום
7. באה"ר - באהבה רבה
8. לכת"ר - לכבוד תורתו
9. ע"ד - על דבר
10. כ"כ - כל כך
11. ת"ל - תודה לא-ל
12. בעה"י - בעזרת השם יתברך
13. לי"מ - לירות מצריות
14. שכת"ר - שכבוד תורתו
15. יהי' - יהיה
16. תוה"ק - תורתנו הקדושה
17. הריש"ר - הרב ישראל ר... - שם אדם
18. כת"ר - כבוד תורתו
19. בע"ה - בעזרת השם
20. ידי"ע - ידידו עוז
21. דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
22. באה"ר - באהבה רבה

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת ארס

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ' מרחשון תרפ"ה - על האונייה 'מאוריטניה'

נמען: אגודת 'צעירי ישראל' בניו יורק, נושאי 'דגל ירושלים'

הרב קוק שמח בהם כ'חלוצים הראשונים' שהכירו את החובה לרומם את 'דגל ירושלים' ולנצח על ידו על שכרות התחיה הלאומית'. הרב קוק מחזק את החלטתם לרכוש את המגרש לבניין 'הישיבה המרכזית'. הרב טייטלבוים הוא יושב ראש הוועד בארצות הברית וקנדה.

עיקרי הדברים

- צעירי ישראל.
- רכישת המגרש.
- הרב טייטלבוים.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1]. כ' מ"ח[2] פ"ה מוריטניא [על סיפון האנייה "מאורטניה", בדרכו חזרה מאמריקה]

אחים אהובים נושאי דגל הקודש דגל ירושלם אגודת צעירי ישראל בנוירק [סניף ניו יורק של תנועת "דגל ירושלים" שייסד הרב קוק] יצ"ו[3]

ולנשיאם הנכבד מר היימאן גולדשטיין נ"י[4] שלו[5] וברכת עולמים אהובי לבי, רשמי שמחה עמוקים נשארו בלבבי מאז הכרתי אתכם ומאז נודע לי השאיפה הקדושה המאחדת אתכם, שהיא שאיפת קודש קדשים לשם ד' ותורתו, לשם היהדות הנאמנה במלואה, הממלאה בטהרתה את רוחכם הנכון. ומשנה שמחה אשמח בכם יקירי, על אשר הנכם מהחלוצים הראשונים אשר הכרתם את החובה הקדושה לרומם את דגל ירושלם ולנצח על ידו על שכרות התחיה הלאומית שלנו, הקשורה לארצנו הקדושה שתהיה מלאה עוז חיים של קודש כאשר יאתה לישראל להיות גוי קדוש על אדמת הקודש, ויחד עם זה הנני מחזק את ידיכם על נדבת רוחכם בדבר המפעל הגדול אשר הסכמתם לעשות להיות קנין המגרש שעליו יבנה בע"ה[6] ההיכל הגדול של "הישיבה המרכזית לישראל בירושלים", [השם הרשמי של ישיבת "מרכז הרב"] שהוא מפעל כביר מלא חזון קודש וממולא טל חיים להחיות על ידו את נשמת ישראל ולהאיר אור בהיר.על ארחות חייו הכלליים. חזקו ואמצו בנים ואחים יקרים, קבלו נא באהבה את ברכתי אשר הנני שולח לכם מלב ים בדרך מסעי, וצור ישראל יהא בעזרכם ובעזרנו, ונזכה לכונן את מעשי ידינו בקודש לפאר ולתהלה לשם ד' ולשם עם קדשו אור תורתו וחבל נחלתו עדי עד.

התברכו בכל טוב כברכת אחיכם הנאמן

אברהם יצחק הכהן קוק

נ. ב. הנה עמכם ידידי היקר הרה"ג[7] מו"ה[8] אהרן טייטלבוים שליט"א[9] איש אשר רוח בו, וכל עניני הישיבה הקדושה בארצות הברית וקנדה, הנה הוא המוציא והמביא בתור יושב ראש של ועד הפועל

המצומצם שלנו בעז"ה[10]. הנ"ל[11]

1. ב"ה - ברוך השם
2. מ"ח - מרחשון
3. יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
4. נ"י - נרו יאיר
5. שלו' - שלום
6. בע"ה - בעזרת השם
7. הרה"ג - הרב הגאון
8. מו"ה - מורנו הרב
9. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
10. בעז"ה - בעזרת השם
11. הנ"ל - הנזכר לעיל

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אשב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ו' אדר תרפ"ה **נמען:** הרב אהרן טייטלבוים

צער על מחלתו. כל המקורות סתומים, ותקציב הריליף לא נשלח. הישיבה מתפתחת, נתקבל הרב בורשטיין מטאווריג, וההוצאה רבה. המקום בבית הכנסת כבר צר, ועוד עשרות תלמידים קיבלו רשיונות. הרב קוק מבקש סכומים הגונים לכלכלה ולבניין.

עיקרי הדברים

- צער על מחלתו.
- תקציב הריליף.
- התפתחות הישיבה.
- צורך בכסף.

נוסח האגרת עם ביאור

ו' אדרה'

שלו'[1] וברכת עולמים לכבוד ידי"ע[2] חביבי ויקירי הרב המאוה"ג[3] בתו"י[4] רב פעלים טהר לב מו"ה[5] אהרן טייטעלבוים [ראו (כרך ד', אגרת ארנח)] שליט"א[6] וכל משפחתו היקרה ברכת ד' וכט"ס[7]. אחדשה"ט[8] באה"ר[9]

ידידי הנאמן, מה יקרו לי אמרותיו אשר הופיעו הנה, אחרי דומי כל כך ארוכה. מאד נצטערתי על העובדא של חסרון מצב בריאותו בימים שעברו, יתן ד' ויוסיף חיל ואומץ לעבודת הקודש רבת הערך לתורה ולאה"ק[10] העמוסה על שכמו ובריות גופא ונהורא מעליא ישפיע עליו מחי' חיים ב"ה[11] ברב עז ועצמה ונחת סלה. המצב שלנו הלא יודע כת"ר[12] את כל המקורים ולצערינו כולם סתומים כעת, ומאד אני מצטער על אשר לא ניכרה פעולתנו ביסוד המשך הס"ר[13] [ה"סנטרל רליף"; ראו (כרך ד', אגרת ארצא)] לימים הבעל"ט[14] במועד הנכון לשלח התקציב, ועם זה ביחוד גדלה דאגתי בעד פסגת שאיפתנו הקדושה בדבר הישיבה, שת"ל[15] הולכת היא ומתפתחת בקיבוץ כחות מצוינים והתאמצות רוחנית הגונה מצדנו, וגם את הרב הגאון בורשטיין מטאווריג [ראו (כרך ד', אגרת ארפט)] נ"י[16] קבלנו, וההוצאה רבה ועצומה, וכמה גדולה היא החובה הקדושה לאלה יחידי הסגולה, המכירים ויודעים את הערך הקדוש של תוצאות שאיפתנו בעה"י[17], למהר ולחזקנו בסכומים הגונים בדבר הכלכלה התדירית, וכן בדבר הבנין, שת"ל כמעט כבר צר המקום בביהכ"נ[18] שלנו, ועוד נכונים לבא איזה עשיריות תלמידים מצוינים שנשלחו להם רשיונות על פינו. יתאמץ נא כת"ר בעבודת הקודש האצילה הזאת, העומדת לרומם כבוד ישראל בהדרת קודש על אדמת הקודש בחסדי צור ישועתנו סלה.

מאד הייתי חפץ להאריך בדברים עם ידי"נ[19] כת"ר, אשר לבי מלא אהבתו הנאמנה והוקרת שיגוי פעליו הכבירים, אבל רבו עלי חובות המטרידות ועושקוא הזמן.

והנני מוכרח לקצר, ואומר שלו' וברכה מקודש כנה"ר[20] ונפש ידי"ע דוש"ת[21] באה"ר.

אברהם יצחק ה"ק

1. שלו' - שלום
2. ידי"ע - ידידו עוז
3. המאוה"ג - המאור הגדול
4. בתו"י - בתורה ויראה
5. מו"ה - מורנו הרב
6. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
7. וכט"ס - וכל טוב סלה
8. אחדשה"ט - אחרי דרישת שלומו הטוב
9. באה"ר - באהבה רבה
10. ולאה"ק - ולארץ הקודש
11. ב"ה - ברוך השם
12. כת"ר - כבוד תורתו
13. הס"ר - דורש פענוח
14. הבעל"ט - הבא עלינו לטובה
15. שת"ל - שתודה לא-ל
16. נ"י - נרו יאיר
17. בעה"י - בעזרת השם יתברך
18. בביהכ"נ - בבית הכנסת
19. ידי"נ - ידיד נפשי
20. כנה"ר - כנפשו הרמה
21. דוש"ת - דורש שלומו ותורתו

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אשלז

תמצית האגרת

תאריך ומקום: (תמוז תרפ"ה) - מוצא **נמען:** הרב אהרן טייטלבוים

הרב קוק במוצא לנפוש. המצב הרוחני של הישיבה מניח את הדעת, אבל בית המדרש כבר צר, וצריך לפחות בניין ארעי, ובקרוב את הבניין הגדול. דרושות מיד כשלוש מאות לירה, ובהמשך כחמש מאות לחודש. גם הוועד הדתי ומשרד הרבנות צריכים תיקון. בתוספת: שידבר עם הרב קאמעלהאר.

עיקרי הדברים

- נופש במוצא.
- צורך בבניין.
- תקציב חודשי.
- הוועד הדתי.

נוסח האגרת עם ביאור

לכבוד ידי"נ[1] הרב המאוה"ג[2] אוצר נחמד רב פעלים מוהר"א[3] טייטעלבוים [ראו (כרך ד', אגרת אשב)] שליט"א[4] וכא"ל[5]

שלו'[6] וברכה, אחדשה"ט[7] באה"ר[8],

זה לי כמה שהנני מתעתד לכתב לכת"ר[9], אבל מנעוני העיכובים כעת סרתי למוצא להנפש מעט. [מושבה סמוך לירושלים] ואם כי פה מפני קירוב המקום, המרגע שלי הוא רק עראי ומעורב בטרדות, בכ"ז[10] הוקל לי קצת. והנה ע"ד[11] עבודת הישיבה, חושב אני שכת"ר[12] מתענין בה בכל יכולתו, מפני שלבו עמנו, בכל הלב הנפש של השאיפות הקדושות הכרוכות בעתידה של הישיבה בע"ה[13]. לכבוד תוה"ק[14] וכבוד עם ד' וארצו, אמנם המצב כעת קשה מאד. ההוצאה הולכת ומתרבה, וחייבים אנו למצא מגורים שלא נצטרך לעכב את המהלך וגם להרחיבו. ממצב הרוחני, לפי הערך של התחלה, יכולים אנו להיות מרוצים, אמנם הרבה קשור הדבר בדאגת המקום, כי בהתרחבות ההדרגית של זמן הבעל"ט[15], כבר יהי'[16] המקום בביה"מ[17] בלתי אפשרי להסתפק בו גם בשעת הדחק כהיום, והכרח הוא לדאוג בעד בנין עראי לפחות. ומצד התעוררות השאיפה הכללית הננו מוכרחים לגשת בקרוב אל הבנין הגדול בע"ה, ע"כ[18] אי אפשר בלא תעמולה כבירה. מה מאד אשמח אם יוכל כת"ר[19] להכנס בענין הקדוש הזה, שהוא יסוד התחי'[20] הלאומית בשורש קדושתה אבל עם זה צריכים אנו שפתרון מידי של הוצאה של קרוב לחמש מאות לי"מ[21] לחודש לזמן הבא, ויותר משלש מאות לי"מ בהוה מיד ימצא לנו, ולד' הישועה.

וע"ד[22] הועד הדתי ג"כ[23] הדברים יגעים, צערן של ת"ח[24] הוא גדול מאד, וגם מצבו של משרד הרבנות הי'[25] ג"כ ראוי להתקן, כי בהמשכת קיומו החומרי. אפשר יהי' לתקן ג"כ ע"י[26] עוד תיקונים חברותיים באי"י[27] ברוח התורה. ובדרך הנימוס והשלו'[28]. גם את כל החסר לשכלולו, מצד מניעות צדדיות, ע"כ מאד חפצתי לתמכו, וכדאי הדבר לטובת הכלל, ולכבוד התורה והארץ.

אקוה שאתכבד בקרוב במכתב מכת"ר[29] מבשר שלומו וטובו, ושלו'[30] על אשר לו, ושלו' כל אוהבינו הנוטלים חלק בשאיפותינו הקדושות במפעל והגיון והי'[31] זה שלו' וברכה לעד כנה"י[32] ונפש ידי"ע[33] דוש"ת[34] באה"ר המצפה מבין המצרים לתשועת ד' על עמו ונחלתו

הק' אברהם יצחק ה"ק

נ. ב. והנה הרב הגאון ר'[35] יקותיאל אריי קאמעלהאר. [ראו (כרך ד', אגרת אשט)] נ"י[36] בא לאמעריקא, וכמה מכתבים כתב לי שרוצה להכנס בעבודת הישיבה אולי יקח כת"ר דברים עמו ויכירהו, וימצא בחכמתו דרך איך להשתמש בכח חשוב זה למגמת הקודש שלנו, לטובת הענין הנשגב, ולטובת כל העוסקים בו, בחמריות, וביותר ברוחניות, ידי"ע הנ"ל[37]

---

1. ידי"נ - ידיד נפשי
2. המאוה"ג - המאור הגדול
3. מוהר"א - מורנו הרב רבי שם שמתחיל באות א (כגון אברהם / אליהו / אהרן / אליעזר) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
4. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
5. וכא"ל - וכל אשר לו
6. שלו' - שלום
7. אחדשה"ט - אחרי דרישת שלומו הטוב
8. באה"ר - באהבה רבה
9. לכת"ר - לכבוד תורתו
10. בכ"ז - בכל זאת
11. ע"ד - על דבר
12. שכת"ר - שכבוד תורתו
13. בע"ה - בעזרת השם
14. תוה"ק - תורתנו הקדושה
15. הבעל"ט - הבא עלינו לטובה
16. יהי' - יהיה
17. בביה"מ - בבית המקדש / בבית המדרש
18. ע"כ - על כן
19. כת"ר - כבוד תורתו
20. התחי' - התחיה
21. לי"מ - לירות מצריות
22. וע"ד - ועל דבר
23. ג"כ - גם כן
24. ת"ח - תלמידי חכמים
25. הי' - היה
26. ע"י - על ידי
27. בא"י - בארץ ישראל
28. והשלו' - והשלום
29. מכת"ר - מכבוד תורתו
30. ושלו' - ושלום
31. והי' - והיה
32. כנה"י - כנפשו היקרה
33. ידי"ע - ידידו עוז
34. דוש"ת - דורש שלומו ותורתו

35. ר' - רבי
36. נ"י - נרו יאיר
37. הנ"ל - הנזכר לעיל